

... doktora polit. nauk: 23.00.04 / V. M. Vakulych; NAN Ukrai'ny. In-t svit. ekonomiky i mizhnar. vidnos. – K., 2008. – 42 s.

4. Zagrijchuk I. D. Kosmopolityzm i marginal'nist' u nacional'nij kul'turi: avtoref. dys. ... doktora filosof. nauk: 09.00.04 / I. D. Zagrijchuk; Hark. nac. ped. un-t im. G. S. Skovorody. – H., 2010. – 36 s.

5. Il'janovyh K. B. Antropologichna kryza v umovah suchasnoi' tehnogennoi' cyvilizacii': avtoref. dys. ... kand. filosof. nauk: 09.00.04 / K. B. Il'janovyh; Tavr. nac. un-t im. V. I. Vernads'kogo. – Simf., 2008. – 16 s.

6. Kadujevs'ka I. A. Cinnosti osvith'ogo gumanizmu v konteksti globalizacii': avtoref. dys. ... doktora filosof. nauk: 09.00.10 / I. A. Kadujevs'ka; «Pivdenoukr. nac. ped. un-t im. K. D. Ushyns'kogo», derzh. zakl. – O., 2011. – 36 s.

7. Kozlovce' M. A. Nacional'na identychnist' u konteksti globalizacii': social'no-filosofs'kij analiz: avtoref. dys. ... doktora filosof. nauk: 09.00.03 / M. A. Kozlovce'; Kyi'v. nac. un-t im. T. Shevchenka. – K., 2010. – 36 s.

8. Krysenko O. V. Fenomen globalizacii': konceptual'ni vymiry, instyucional'ni struktury ta geioistorychna dynamika: avtoref. dys. ... kand. filos. nauk: 09.00.03 / O. V. Krysenko; Hark. nac. un-t im. V. N. Karazina. – H., 2005. – 17 s.

9. Lyl'o T. Ja. Globalizacija komunikacijnogo prostoru i procesy nacional'noi' identyfikacii' u postkomunistychnomu sviti: avtoref. dys. ... kand. filol. nauk: 10.01.08 / T. Ja. Lyl'o; Kyi'v. nac. un-t im. T. Shevchenka. In-t zhurnalistyky. – K., 2001. – 21 s.

10. Mozgovyj O. L. Globalizacija jak vymir suchasnosti: social'no-filosofs'kij analiz: avtoref. dys. ... kand. filosof. nauk: 09.00.03 / O. L. Mozgovyj; APN Ukrai'ny. In-t vyshh. osvity. – K., 2007. – 19 s.

11. Orohovs'ka L. A. Svitova spil'nota v konteksti globalizacijnyh procesiv: filosofs'ko-istorychnyj ta sociokul'turnyj aspekt: avtoref. dys. ... kand. filos. nauk: 09.00.03 / L. A. Orohovs'ka; Kyi'v. nac. un-t im. T. Shevchenka. – K., 2008. – 18 s.

12. Ortega-i-Gasset H. Izbrannye trudy / Sost., predisl. i obshh. red. A. M. Rutkevicha; per. s isp. – M.: Izdatel'stvo «Ves' Mir», 1997. – 704 s.

13. Ruban A. O. Svitogljadni osoblyvosti ukrai'ns'kogo nacional'nogo harakteru (filosofs'ko-antropologichnyj analiz): avtoref. dys. ... kand. filos. nauk: 09.00.04 / A. O. Ruban; Nac. ped. un-t im. M. P. Dragomanova. – K., 2008. – 20 s.

14. Tkachuk Ju. V. Globalizacija v sferi polityky: instytuty i mehanizmy nadderzhavnogo vplyvu: avtoref. dys. ... kand. polit. nauk: 23.00.02 / Ju. V. Tkachuk; Odes. nac. juryd. akad. – O., 2004. – 16 s.

15. Fromm Je. Begstvo ot svobody. Chelovek dlja samogo sebja / Jerih Fromm; per. s angl. G. F. Shevnik. – M.: Izida, 2004. – 400 s.

16. Fursa O. O. Fenomen globalizmu: ukrai'ns'kij kontekst: avtoref. dys. ... kand. filosof. nauk: 09.00.03 / O. O. Fursa; Klyasych. pryvat. un-t. – Zaporizhzhja, 2011. – 20 s.

17. Jeliade M. Aspekty mifa / Mircha Jeliade; per. s fr. V. Bol'shakov. – M.: Invest-PPP, 1996. – 240 s.

Deviatko N. V., Candidate of Philosophy, Associate Professor of the Department of Social and Humanitarian Education, MHE «Dniprovska Academy of Continuing Education» (Ukraine, Dnipro), Natalia_ptah@i.ua

Influence of global civilizational processes on the system of moral values and aesthetic categories of modern human

The article examines the impact of globalization on the system of moral values and aesthetic categories of modern human. The problem is analyzed with the use of research methods of worldview myth and binary archetypal opposition. The ways of deformation of these systems of universal and national values are explored. The «life-affirming» and the «marginal» types of worldview described.

The «life-affirming» type of worldview is primarily characterized by a variety of activities, creative activity, democracy, self-awareness of the individual, high level of sacralization of time, space, activity. The «marginal» type of worldview is characterized by stereotyping of consciousness, undeveloped emotional sphere, the high level of cruelty, necrophilia, aggression, self-glorification of man by humiliating others. The «marginal» type of worldview may also be seen as an informative virus of consciousness.

Keywords: archetype, myth, aesthetic categories, globalization, worldview, moral values, world outlook deformations.

* * *

УДК 378.014

Джура Р. О.,
здобувач, Національний педагогічний
університет ім. М. П. Драгоманова
(Україна, Київ), gileya.org.ua@gmail.com

ПОНЯТТЯ СУБ'ЄКТА ТА ОБ'ЄКТА ДЕРЖАВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Державну економічну політику формують і втілюють у реальну практику конкретні особистості – державні службовці та державні організації, представники уряду та парламенту, управлінські структури, регіональні органи влади та органи місцевого самоврядування, різноманітні союзи і об'єднання, політичні організації, які в економічній теорії узасальнюються поняттям «суб'єкти державної економічної політики»; автор аналізує їх функції, владні повноваження, взаємодію в системі державного управління; особлива увага приділяється дослідженню процесу реалізації державної економічної політики на місцях, забезпечення комплексного соціально-економічного розвитку регіону, сприяння проведенню економічних реформ, забезпечення раціонального використання виробничо-технічного та наукового потенціалу, природних, трудових і фінансових ресурсів регіону, питанням використання й охорони земель, природних ресурсів, навколишнього середовища; обслуговування населення.

Ключові слова: людина, економіка, політика, суб'єкт, економічна політика.

Реалізація різних моделей економічної політики піднімає питання суб'єкта і об'єкта державної економічної політики та демонструє їх специфічні риси. Передусім відзначимо, що політика, безвідносно до суб'єкта, що її виражає, сама по собі не може існувати. У економічній літературі під поняттям суб'єкта економічної політики зазвичай розуміється сама держава. Форми і спосіб дій держави як суб'єкта економічної політики визначаються основними параметрами концепції соціально-економічного розвитку, прийнятої у тій чи іншій країні [1, с. 215], а також моделі економічної політики, що склалась.

Окрім держави в особі найвищих органів влади – уряду та парламенту, до суб'єктів економічної політики відносять субнаціональні владні та управлінські структури – регіональні органи влади та органи місцевого самоврядування. До недержавних суб'єктів економічної політики відносять недержавні союзи і об'єднання, політичні організації. Функції останніх полягають у створенні групового виразу інтересів і закріплення його в рамках економічної політики [2, с. 147].

Недержавних суб'єктів економічної політики часто відносять до групи носіїв впливу на економічну політику, протиставляючи їх групі носіїв економічної політики [3, с. 14–15]. На відміну від владних носіїв або суб'єктів економічної політики, носії впливу на економічну політику не беруть безпосередньої участі в її розробленні, але можуть суттєво впливати на цей процес. До цієї групи належать політичні партії, громадські організації, фінансово-промислові групи, профспілки, засоби масової інформації, асоціації органів місцевого самоврядування, агенції регіонального розвитку, юридичні та фізичні особи. Домагаючись задоволення своїх інтересів, вони тиснуть на органи виконавчої, законодавчої або представницької влади. Заслуговує особливої уваги позитивний міжнародний досвід із створення агенцій регіонального розвитку. Відповідні структури в Європейському Союзі несуть відповідальність за впровадження доволі поширеного інструменту регіональної політики – надання грантів регіонам із метою їх підтягування у соціально-економічному розвитку [4, с. 318–319].

В Україні суб'єктами, які здійснюють державну економічну політику, виступають такі державно–владні органи: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, які покликані реалізовувати політику на загальнодержавному рівні, а також державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, які забезпечують виконання поставлених перед ними завдань на регіональному рівні, зокрема, реалізацію законів України, указів Президента України, постанов Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та рішень відповідних представницьких органів регіонального самоврядування. Для реалізації загальнодержавної та регіональної політики і для управління регіональним господарським комплексом у структурі держадміністрацій передбачені відповідні економічні служби: департаменти, комітети, управління з питань економіки. До компетенції, наприклад, управління з питань економіки і власності належать такі функції: реалізація державної соціально–економічної політики на місцях; забезпечення комплексного соціально–економічного розвитку регіону; сприяння проведенню економічних реформ; забезпечення раціонального використання виробничо–технічного та наукового потенціалу, природних, трудових і фінансових ресурсів регіону; питання використання й охорони земель, природних ресурсів, навколишнього середовища; обслуговування населення; міжнародні та зовнішньоекономічні зв'язки; методичне керівництво економічною роботою в регіоні [5, с. 121].

Об'єктом економічної політики є визначена реальність, яка розглядається як дещо зовнішнє по відношенню до суб'єкта та стає ціллю його практичного перетворення, також матеріалізований результат економічної діяльності. Актуальним об'єктом є та частина природи, суспільства, зовнішнього та внутрішнього світу людини, яка безпосередньо чи опосередковано включається в індивідуальну чи суспільно–історичну практику. Будь–яка реальність актуалізується як об'єкт лише у відношенні до суб'єкта. У свою чергу, об'єкт зворотно впливає на суб'єкта, обумовлюючи його економічну діяльність. Реальність, що існує сама собою, виступає лише потенційним об'єктом. Перетворення об'єкта вимагає від суб'єкта економічної діяльності відповідної витрати фізичних та розумових сил, належної організації предметної діяльності, застосування методів, що відповідають природі об'єкта, законам його розвитку та функціонування [6, с. 97].

В умовах українського суспільства об'єктом державної політики виступають безпосередньо економіка держави в цілому та регіонів зокрема, тобто сукупність усіх явищ, процесів та взаємодій між суб'єктами господарювання, населенням та державою, які спрямовані на виробництво товарів та послуг, здійснення зовнішньоекономічної діяльності, функціонування інфраструктурних елементів та забезпечення життєдіяльності суспільства у напрямі забезпечення громадян держави тими товарами та благами, які необхідні їм для простого та розширеного відтворення і задоволення їх фізичних та духовних потреб [5, с. 121].

Суб'єкт впливає на об'єкт або держава впливає на процеси, які в ній відбуваються, за допомогою певних методів або інструментів. Найбільш розповсюдженими

типологізаціями методів економічної політики є класифікації за наступними критеріями:

- за способом функціонування – методи прямого і непрямого впливу або інструменти прямої та непрямой дії.
- з точки зору організаційно–інституційного підходу – економічні, адміністративні, інституційні методи [там же, с. 153].

Інструменти або методи прямої дії – це ті, які мають приписний характер, тобто обов'язкові для виконання (звичай адміністративні методи); непрямой дії – ті, що дають можливість вибирати варіанти для досягнення цілі (як правило, економічні важелі) [3, с. 16].

До економічних відносяться методи, направлені на регулювання сукупного попиту, сукупної пропозиції, ступеня централізації капіталу, соціальні і структурні аспекти економіки. Ці методи реалізуються через бюджетну політику, податкову політику, грошово–кредитну і фінансову політику, зовнішньоекономічну політику, інвестиційну та інноваційну політику [7, с. 91]. Економічні методи впливу держави на соціально–економічний розвиток країни адекватні природі ринку. Вони пов'язані з використанням державою фінансових ресурсів і безпосередньо впливають на кон'юнктуру ринку й опосередковано – на виробників та споживачів, тобто економічне регулювання діє через ринок за допомогою ринкових механізмів [5, с. 122].

Адміністративні методи є сукупністю адміністративних важелів – заборона або дозвіл, обмеження або примусення. Це методи прямої дії. Полем застосування адміністративних методів є, наприклад, системи квотування, ліцензування, стандартизації і сертифікації, система санітарних норм, вимог до безпеки, екологічних нормативів тощо [7, с. 91]. Адміністративні методи впливу реалізуються органами влади, які володіють державно–владними повноваженнями, шляхом втручання в економічну діяльність господарських суб'єктів. Вони базуються на силі й авторитеті державної влади і є сукупністю заходів заборон, дозволів та примусу (встановлення правил, ліцензування, квотування тощо), які прописано й регламентовано в законодавчо–нормативній базі і спрямовано на створення умов для функціонування ринкової системи та реалізації соціальних цілей суспільства [5, с. 122].

До інституційних методів у сучасних умовах можна віднести: формування виконавчих структур державної влади (їх задача – практична реалізація цілей уряду); створення і підтримка об'єктів державної власності, тобто державного сектора; підтримка дослідницьких центрів по економіці, інститутів економічної інформації, торговельно–промислових палат, різних економічних рад і союзів; забезпечення функціонування інститутів радників, консультантів, експертних рад з проблем економіки; правова, інформаційна підтримка підприємницьких і професійних союзів; співучасть у створенні форм економічної інтеграції, організація регулярних міжнародних зустрічей з економічних питань [7, с. 91–92].

Суб'єкт та об'єкт державної економічної політики характеризують не лише методи, але й цілі та пріоритети економічної політики. Серед найважливіших загальних цілей економічної політики можна виокремити наступні: досягнення повної зайнятості (забезпечення роботою усіх бажаючих працездатних членів суспільства);

стабільне економічне зростання (постійне забезпечення виробництва більшої кількості та кращої якості товарів і послуг, або, інакше кажучи, досягнення вищого рівня життя населення); забезпечення високої економічної ефективності національного виробництва (одержання максимальної віддачі за мінімальних витрат обмежених виробничих ресурсів, які перебувають у розпорядженні суспільства); справедливий розподіл доходів (жоден член суспільства не повинен перебувати за межею бідності в той час, коли інші володіють надмірним багатством); економічна свобода (досягнення керівниками фірм, працівниками та споживачами високого ступеня свободи у здійсненні економічної діяльності); соціальний захист населення (забезпечення встановлених соціальних стандартів життя для кожної людини за умов соціальних ризиків (хвороба, інвалідність, старість, втрата годувальника, безробіття, нещасний випадок на виробництві тощо); стабільний рівень цін (забезпечення низького рівня інфляції, відсутність дефляції); стабільний курс національної валюти (забезпечення стабільності національної грошової одиниці, рух якої відбувається відповідно до фундаментальних макроекономічних закономірностей); позитивне сальдо платіжного балансу (досягнення раціонального балансу міжнародної торгівлі та міжнародних фінансових угод); збільшення вільного часу громадян як основи гармонійного розвитку особистості [8, с. 25–26].

Окреслені вище загальновизначені цілі та їх комбінації визначають напрями економічної політики різних країн. Завдання держави та інших суб'єктів економічної політики певної країни й полягає у визначенні цієї комбінації, беручи до уваги той факт, що окреслені вище цілі можуть доповнювати одна одну, протидіяти і навіть породжувати недоліки. Зокрема, досягнення повної зайнятості означає ліквідацію безробіття (основної причини низьких доходів і економічної незабезпеченості), однак відсутність безробіття призведе до зниження заробітної плати і продуктивності праці, виникнення інфляції. Зусилля суб'єкта економічної політики, скажімо, стосовно досягнення рівності у розподілі доходів (через встановлення високого рівня податків для осіб із значними доходами і переказування цих податкових надходжень особам з низьким рівнем доходів) можуть призвести до послаблення стимулів до праці, інвестування, нововведень і ділового ризику (внаслідок зниження через оподаткування частки отриманого доходу). В осіб з низьким рівнем доходів внаслідок здійснення такої економічної політики також послабиться мотивація до праці та іншої виробничої діяльності.

Все це демонструє, що перед суб'єктом економічної століття постає важливе завдання визначення межі у досягненні певної цілі, допоки остання не почне породжувати негативних наслідків. Якщо основні цілі суперечать одна одній, то суб'єкт економічної політики має розробити систему пріоритетів щодо вирішення поставлених завдань. Якщо, наприклад, такі цілі, як повна зайнятість і стабільний рівень цін взаємно виключають одна одну (повна зайнятість супроводжується певним рівнем інфляції, а стабільний рівень цін призводить до безробіття), суб'єкт економічної політики має вирішити, яка з цих цілей на даний момент є найбільш пріоритетною. Критерієм останнього виступає, як

правила, найбільша соціально-економічна ефективність досягнення тієї чи іншої цілі (зростання виробництва призводить не лише до збільшення національного продукту, а й до підвищення добробуту, товарообороту, зменшення безробіття). Заздалегідь важко визначити, чи буде вибір пріоритетів ефективним з точки зору кінцевих результатів проведення економічної політики, адже це остаточно перевіряється на практиці. Однак певне об'єктивне співвідношення між реальною економічною ситуацією, загальним станом економіки та пріоритетами економічної політики завжди існує. Тому суб'єкт, який прагне здійснювати раціональну економічну політику, має чітко виокремлювати оптимальні пріоритети у визначенні цілей і оцінці наслідків їх реалізації [там же, с. 26]. Для цього необхідно знання законів розвитку економіки, які протягом століть формувались у межах економічної теорії, а також розуміння принципів сучасної державної економічної політики, які ґрунтуються на економічній теорії, перевіряються й уточнюються практикою.

Список використаних джерел

1. Костюк І. В. Поняття стратегії економічного розвитку країни: соціальний вимір / І. В. Костюк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип.24.10. – С.212–218.
2. Михасюк І. Державне регулювання економіки / І. Михасюк, А. Мельник, М. Крупка, З. Залого. – К.: Атака, Ельга–Н, 2000. – 592 с.
3. Економічна політика: навчальний посібник / О. О. Беляєв (кер. кол. Е 40 авт.), А. С. Бебело, М. І. Діба та ін. – К.: КНЕУ, 2004. – 287 с.
4. Савчук Н. Особливості реалізації економічної політики на регіональному рівні / Н. Савчук // Ефективність державного управління: Збірник наукових праць. – 2012. – Вип.32. – С.315–322.
5. Грабовський О. І. Особливості реалізації державної політики у сфері соціально-економічного розвитку / О. І. Грабовський // Теорія та практика державного управління. – 2015. – Вип.4 (51). – С.118–129.
6. Приятельчук А. О. Філософія економіки і соціальний прогрес / А. О. Приятельчук // Культурологічний вісник нижньої Наддніпряни. – 2012. – Вип.29. – С.94–98.
7. Матійко С. А. Теоретико-методологічні засади формування державної промислової політики / С. А. Матійко // Економіка і держава. – 2013. – №1. – С.91–93.
8. Заклекта О. Цілі, інструменти та обмеження економічної політики: теоретичні засади та сучасні реалії / Ольга Заклекта, Оксана Шиманська // Вісник ТНЕУ. – 2015. – №1. – С.24–32.

References

1. Kostjuk I. V. Pnjattja strategii' ekonomichnogo rozvytku kraj'ny: social'nyj vymir / I. V. Kostjuk // Naukovyj visnyk NLTU Ukrai'ny. – 2014. – Vyp.24.10. – S.212–218.
2. Myhasjuk I. Derzhavne reguljuvannja ekonomiky / I. Myhasjuk, A. Mel'nyk, M. Krupka, Z. Zaloga. – K.: Ataka, El'ga–N, 2000. – 592 s.
3. Ekonomichna polityka: navchal'nyj posibnyk / O. O. Bjelajev (ker. kol. E 40 avt.), A. S. Bebelo, M. I. Dya ba ta in. – K.: KNEU, 2004. – 287 s.
4. Savchuk N. Osoblyvosti realizacii' ekonomichnoi' polityky na regional'nomu rivni / N. Savchuk // Efektyvnist' derzhavnogo upravlinnja: Zbirnyk naukovyh prac'. – 2012. – Vyp.32. – S.315–322.
5. Grabovs'kyj O. I. Osoblyvosti realizacii' derzhavnoi' polityky u sferi social'no-ekonomichnogo rozvytku / O. I. Grabovs'kyj // Teorija ta praktyka derzhavnogo upravlinnja. – 2015. – Vyp.4 (51). – S.118–129.
6. Pryjatel'chuk A. O. Filosofija ekonomiky i social'nyj progres / A. O. Pryjatel'chuk // Kul'turologichnyj visnyk nyzhn'oi' Naddniprojanshhyny. – 2012. – Vyp.29. – S.94–98.
7. Matijko S. A. Teoretyko–metodologichni zasady formuvannja derzhavnoi' promyslovoi' polityky / S. A. Matijko // Ekonomika i derzhava. – 2013. – №1. – S.91–93.
8. Zaklekta O. Cili, instrumenty ta obmezhenja ekonomichnoi' polityky: teoretychni zasady ta suchasni realii' / Ol'ga Zaklekta, Oksana Shymans'ka // Visnyk TNEU. – 2015. – №1. – S.24–32.

Jura R. O., applicant, National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kyiv), gileya.org.ua@gmail.com

Concept of subject and object of state economic policy

State economic policies embody the form and the actual practice of specific individual – civil servants and government organizations, representatives of government and parliament, governance, regional governments and local authorities, various unions and associations, political organizations, which summarizes the concept of economic theory «Subjects of state economic policy»; the author analyzes their functions, powers, interaction in the system of public administration; focuses on the research process, implementation of state policy in the field, providing integrated socio-economic development, the promotion of economic reforms, sustainable use of technological and scientific potential, natural, human and financial resources of the region, the use and protection of land, natural resources, environment; serving the population.

Keywords: person, economics, politics, subject, economic policy.

* * *

УДК 130.2:005

Дмитренко М. Й.,
доктор філософських наук, професор,
Черкаський інститут пожежної безпеки ім. Героїв
Чорнобиль Національного університету цивільного
захисту України (Україна, Черкаси),
–dmytrenko@ukr.net

МІМЕЗИС РОДИННОСТІ ТА ДОСВІД ВІДЧУЖЕННЯ

Досліджено проблему мімезису родинності, передусім наслідування ієрархічної структури патріархальної сім'ї, у процесі становлення корпоративної культури. Мета статті полягає у аналізі впливу мімезису родинності та досвіду відчуження на формування та підвищення корпоративної культури організації. Автор диференціює поняття «ефект» та «ефективність», необхідні для оцінювання ефективності корпоративної культури. У дослідженні охарактеризовано показники визначення сили корпоративної культури, методи якісної оцінки корпоративної культури та різноманітні управлінські форми. Автор доходить висновку про те, що міметична раціональність, яка притаманна ранньомодерній корпоративній культурі у вигляді патерналістської благодійності, наявна й у сучасній корпоративній культурі. Вона проявляється у створенні так званої ілюзії захищеності людини корпорацією від проблем та соціальних негараздів. Антропологія нерівності, яка панувала в ті часи, демонструє досвід відчуження у рамках сучасної корпоративної культури.

Ключові слова: мімезис родинності, досвід відчуження, ефективність корпоративної культури, сила культури корпорації, управлінська форма.

Прообразами корпоративної культури доби раннього Модерну притаманна міметична раціональність. Це своєрідний мімезис родинності, передусім наслідування ієрархічної структури патріархальної сім'ї. Відсутність просторового відокремлення світу праці і сфери приватного життя обумовлювало формування відносин між майстром та учнем або найманими працівниками на кшталт родинних (останні здебільшого були у ролі бідних родичів з усіма наслідками). Це накладало особисті зобов'язання на майстра, а згодом – на власника дрібного підприємництва опікуватись найманими працівниками. Звідси бере витоки традиція патерналістської благодійності, яка, певною мірою, підтримується сучасною корпоративною культурою, створюючи ілюзію захищеності людини від суспільних негараздів стінами офісу або інших службових приміщень. Оскільки у ті часи родинні відносини ґрунтувались на засадах антропологічної нерівності та антропологічного авторитету, домінуючими вимогами до працівників були слухняність та дисципліна, креативність, будь-які критичні зауваження міг собі дозволити лише майстер. З появою машинного виробництва починає занепадати організаційна культура

мануфактур. Найманий працівник перетворюється на додаток до машин, утворюючи з ними культурні гібриди (Б. Латур). Досвід відчуження у рамках корпоративної культури під час авторитарного стилю керівництва може бути досить значним. Його посиленню сприяє також несприятливий психологічний клімат у трудовому колективі [детальніше див. 1, с. 117–118].

Мета статті полягає у аналізі впливу мімезису родинності та досвіду відчуження на становлення та підвищення корпоративної культури організації.

У філософії та економічній науці і практиці існує консенсус щодо обсягу поняття «ефективність» та способів вимірювання його показників. У загальному уявленні ефективність (з лат. – діючий, виробничий, такий, що дає результат) характеризує різні процеси, явища, системи. Під ефективністю різні економісти та вчені розуміють і результативність, і інтенсивність функціонування системи, і ступінь досягнення мети, і рівень організованості системи, і рівень результативності у зіставленні з виробничими витратами, тощо. Це свідчить про багатогранність поняття категорії ефективності з одного боку, та, з іншого, про складність її уявлення в показниках та вимірювачах.

У процесі оцінювання ефективності корпоративної культури необхідно розрізнити два важливих поняття: «ефект» та «ефективність» [2, с. 211].

Ефект є віддзеркаленням результату діяльності, тобто стану, до якого прагне економічний об'єкт. Поняття «ефект» та «результат» можливо сприймати як тотожні категорії та орієнтувати на нього побудову конкретної управлінської системи, у нашому випадку корпорації. Таке управління, яке здалося у міжнародній практиці найменування «управління за результатами», спрямовано на кількісний приріст результуючих показників, хоча й розуміє на визначеному рівні зміну якісних характеристик.

«Ефективність», на відміну від «ефекту», враховує не тільки результат діяльності (прогнозований, планований, досяжний, бажаний), але й розглядає умови, за яких його досягнуто. Ефективність є порівняльна оцінка результату діяльності, що відображає не тільки її можливість до забезпечення економічного зростання, але й здатність стимулювати прогресивні структурно-якісні зміни.

Таким чином, ефективність будь-якої системи може бути представлено у загальному вигляді показником, що характеризує відношення результату, який здалося цією системою, до витрат у вигляді виробничих ресурсів, які здалося цей результат. Усе це стосується ефективності діяльності організації взагалі.

Тут одразу необхідно зазначити, що можливість виміряти ефективність корпоративної культури ще не означає можливість формування культури у напрямку до ефективного ідеалу. Разом із тим, модель управління діяльністю дозволяє керівникам перейти до ефективних методів вимірювань.

У нашому випадку процес формування культури є перевіркою відповідності корпоративної культури. Що ж розуміти під відповідністю корпоративної культури? Узагальнену відповідь на це запитання, на наш погляд, дає Т. Янц, який вважає, що відповідність корпоративної культури передбачає ситуацію, коли усі члени організації знають, що треба робити; володіють професійною підготовкою та здібностями робити те, що необхідно для